

Карар
Кәкре Елга авыл жирлеге Советы
Азнакай муниципаль районы
Татарстан Республикасы

Кәкре Елга авылы

№ 104

от 03 сентябрь 2018 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Кәкре Елга авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында

Жирле үзидарә турында федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр кертү белән бәйле

Кәкре Елга авыл жирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Кәкре Елга авыл жирлеге Советының 23.01.2012 ел, № 32 карары (24.09.2012 ел, № 44/1, 05.08.2013 ел, № 64, 22.10.2014 ел, № 105, 30.09.2015 № 7, 15.11.2016 № 41, 17.04.2018 ел, № 90 карарлары редакциясендә) белән расланган Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Кәкре Елга авыл жирлеге «муниципаль берәмлеге уставына түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертүгә»:

1.1. 6 статьяга түбәндәге эчтәлекле 3 өлеш өстәргә:

«3. Федераль закон һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнары нигезендә федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының вәкаләтләре жирле үзидарә органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәрләр) Советларының яисә аларның Башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәрләр) администрацияләренең хокукый актларына күчсә, халык депутатларының яисә аларның Башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәрләр) администрацияләренең хокукый актлары, жирле үзидарә органнарына кабул итү вәкаләтләре күчкән Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган өлешендә, жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгәнчегә һәм тиешле хокукый мөнәсәбәтләрне жайга сала торган муниципаль хокукый актлар үз көченә керткәнче гамәлдә була. Тиешле хокукый мөнәсәбәтләрне жайга сала торган

муниципаль хокукый актлар, РСФСР башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актлары, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәрләр) Советларының яисә аларның Башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (федераль эһәмияттәге шәһәрләр) администрацияләренә хокукый актлары, мондый хокукый мөнәсәбәтләр жайга салынган Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары үз көченә кергәннән соң кулланылмый.

Федераль закон яисә Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре федераль дәүләт хакимияте органнарына яисә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәрләр) Советларының яисә аларның Башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (федераль эһәмияттәге шәһәрләр) администрацияләренә хокукый актларына күчсә,, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары, халык депутатларының жирле советларының һәм районнарның, районнарның, районнарның, шәһәрләрнең, районнарның, шәһәрләрнең, поселокларның, авыл советларының, авыл торак пунктларының хокукый актлары, аларны кабул итү вәкаләтләре федераль дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына күчкән муниципаль хокукый актлар Россия Федерациясе законнарына каршы килмәгән өлешендә, федераль дәүләт хакимияте органнары тарафыннан кабул ителгәнчегә кадәр гамәлдә була. , Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм Россия Федерациясе хокукый актлары, тиешле хокукый мөнәсәбәтләрне жайга сала торган Татарстан Республикасы хокукый актлары үз көченә керә. Тиешле хокукый мөнәсәбәтләрне жайга сала торган Татарстан Республикасы хокукый актлары, РСФСР башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актлары, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәрләр) Советларының яисә аларның Башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (федераль эһәмияттәге шәһәрләр) администрацияләренә хокукый актлары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары үз көченә кергән көннән, халык депутатларының жирле советларының һәм районнарның, шәһәрләрнең, районнарның жирле администрацияләренә хокукый актлары, шәһәрләрдә, бистәләрдә, авыл Советларында, авыл торак пунктларында, мондый хокукый мөнәсәбәтләр жайга салынган муниципаль хокукый актлар кулланылмый.».

1.2. 7 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16 пункт өстәргә::

"16) «кулланучылар хокукларын яклау турында»1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.».

1.3. II бүлек " халык тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарэ гамэлгэ ашыру һәм халыкның жирле үзидарэне гамэлгэ ашыруда катнашуы формалары»:

а) 15.1 статья белән түбәндәге эчтәлекле «гражданнар жыены» өстәргә::
«Статья 15.1. Халык жыены

1. Гражданнар жыены халык тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарэ гамэлгэ ашырылу һәм халыкның жирле үзидарэне гамэлгэ ашыруда катнашуы рәвеше булып тора.

2. Гражданнар жыены «Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда каралган очрақларда һәм «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Кәкре Елга авыл жирлегенә составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү тәртибе турында» гы Положение нигезендә жирлек Советы карары белән расланган очрақларда үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очрақларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) әлеге торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә китерә торган күрсәтелгән торак пункт составына кергән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча торак пунктта (муниципаль район);

2) күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамэлгэ ашырыла торган жирлектә.;

3) жирлек советы вәкаләтләренә кергән жирлектә, әгәр сайлау хокукына ия кешеләр саны 100 дән артык булса, жирлек советын төзү, аның саны һәм вәкаләтләр вакыты турындагы мәсьәлә буенча 100 дән артык кеше тәшкит итә.;

4) жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамэлгэ ашырыла торган жирлектә үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча.;

5) жирлек составына кергән торак пунктта, шәһәр эчендәге районда, федераль әһәмияттәге шәһәр эчендәге территориядә, шәһәр округында яисә муниципаль район чикләрендәге авылара территориядә урнашкан торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча.;

6) авылара территориядә урнашкан торак пунктта, жирле үзидарэ оештыру һәм гамэлгэ ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча халык инициативасын алга этәрү максатларында, жирле үзидарэ органнарына мөрәжәгать итү өчен, жирле үзидарэ органнарына мөрәжәгать итәргә.;

7) авыл халкының түбән тыгызлыгы булган территориядә яки һәркем ала алырлык авыр жирдә урнашкан жирлектә, әгәр авыл жирлегендә халык саны 100 кешедән дә артмаган булса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пункттында иске авыл торак пункты кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук иске авыл торак пунктының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча.;

9) авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнар жыенын жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырыла ала.

5. Жыен үткәрү инициативасын хуплау йөзеннән жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия, торак пункт территориясендә даими яки нигездә яшәүче, яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкит итә, ләкин 25тән дә ким була алмый.

6. Жирлек башлыгы чакыра торган халык жыены жирлек башлыгы карары белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр халык жыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итәләр, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарылучы мәсьәләләр буенча материаллар белән алдан ук «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Кәкре Елга авыл жирлегенә составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү тәртибе турында»нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә танышалар.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.»;

б) «Иске авыл торак пунктының» 19.1 статьясын түбәндәгә эчтәлекле өстәргә:

«Статья 19.1«19.1. Авыл жирлегенә старостасы

1. Жирле үзидарә органнары һәм авыл торак пункттында яшәүчеләрнең үзара хезмәттәшлеген оештыру өчен, жирлектә урнашкан торак пунктта иске авыл жирлегенә билгеләнергә мөмкин.

2. Иске авыл жирлегенә Советы әлегә авыл торак пункты составына керә, әлегә авыл жирлегенә территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия затлар арасынан авыл торак пункты гражданның жыены тәкъдиме белән билгеләнә.

3. Иске авыл жирлегенә Иске авыл жирлегенә дөүләт вазыйфасын, дөүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфа яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат түгел, ул хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйле жирле үзидарә органнары белән мөнәсәбәтләрдә тора алмый.

Тарихи һәм башка жирле традицияләре исәпкә алып, Татарстан Республикасы законы белән иске авыл торак пункты вазыйфасының башка атамасы билгеләнергә мөмкин.

4. Иске авыл торак пунктының Иске кешесе билгеләнергә тиеш түгел:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә чикләнгән эшчән дип танылган;

3) түләнмәгән яисә хөкем ителмәгән.

5. Иске авыл жирлегенең вәкаләтләре вакыты жирлек уставы белән билгеләнә һәм ике елдан да ким булмаска тиеш.

Иске авыл торак пунктының вәкаләтләре әлеге авыл торак пункты кәргән авыл жирлеге Советы карары белән, гражданнар жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131 - ФЗ Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенең 1-7 пунктларында билгеләнгән очракларда вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлеге Иске, аңа йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләре хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән, шул исәптән гражданнар жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән дә хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтижеләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри карап тикшерелергә тиешле муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән мөрәжәгатьләре һәм тәкъдимнәре, шул исәптән рәсмиләштерелгән муниципаль хокукый актларны жиберә;

3) авыл торак пунктында яшәүчеләргә жирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча хәбәр итә, шулай ук жирле үзидарә органнарыннан алынган бүтән мәгълүматны аларга житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына ачык тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм үткәрүдә, авыл торак пунктында аларның нәтижеләрен халыкка житкерүдә ярдәм итә;

5) жирлек Уставында һәм (яисә) авыл жирлеге Советының норматив хокукый актында каралган башка вәкаләтләре һәм хокукларны Татарстан Республикасы Законы нигезендә гамәлгә ашыра.

7. Эшчәнлек гарантияләре һәм авыл торак пункты статусының башка мәсьәләләре жирлек уставы һәм (яисә) авыл жирлеге Советының норматив хокукый акты белән Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнергә мөмкин.».

в) 20 статьяның 3 өлешендәге 1 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«1) жирлек уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, жирлек Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар,

Татарстан Республикасы законнары нигезлэмэләрен, әлеге уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл яңадан карау формасына үзгәрешләр кертелә торган очрақлардан тыш;».

1.4. 43.1 статьяны өстәргә: "жирлек башлығы урынбасары" түбәндәге эчтәлекле:

«Статья 43.1. Жирлек башлығы урынбасары

1. Жирлек башлығы тәкъдиме белән жирлек Советы тарафыннан депутатлар арасыннан жирлек башлығы урынбасары сайлана.

2. Жирлек башлығы урынбасары, әгәр жирлек Советы тавыш бирүнең башка тәртибен билгеләмәсә, ачык тавыш бирү юлы белән сайлана.

3. Жирлек Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, жирлек башлығының сайланган урынбасары булып санала.

4. Жирлек башлығы урынбасары жирлек Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлү буенча функцияләре үти, жирлек башлығы йөкләмәләрен үти, ә вакытлыча булмаганда (авыру яки отпускка бәйлә рәвештә) яки үз бурычларын үти алмаса, яисә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылса, жирлек башлығы вазыйфаларын башкара.

5. Жирлек башлығы урынбасары үз вәкаләтләрен бушатылмаган нигездә башкара.

6. Жирлек башлығы урынбасары вәкаләтләре әлеге Уставның 39 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

7. Авыл жирлегә башлығы урынбасары, жирлек башлығы инициативасы белән яисә жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше таләбе буенча кабул ителә торган авыл жирлегә Советы карары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Жирлек башлығы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.».

1.5. 47 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктына түбәндәге эчтәлекле унөч абзац өстәргә::

« - «кулланучылар хокукларын яклау турында " 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясә Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын тормышка ашыра.».

1.6. 54 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

"54 Статья. Жирлек башлығына һәм жирлекнең башка вазыйфаи затларына бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр

1. Жирлек башлығы һәм жирлекнең башка вазыйфаи затлары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында

муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 12.02.2009 елдагы 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм жирлек Советы карарлары нигезендә билгеләнә.

2. Жирле бюджетлар акчаларын тотуны күздә тоткан өстәмә социаль һәм башка гарантияләр депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы затларга карата даими нигездә һәм бу чорда пенсия яшенә житкән яисә эшкә яраклылыгын югалткан затларга карата «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 5.1 өлеше нигезендә билгеләнә.».

1.7. 65 статьяда:

а) 65 статьяның 3 өлешен түбәндәге эчтәлекке ике һәм өч абзацлар белән өстәргә::

"Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукый акты яисә килешүне рәсми бастырып чыгару белән аның тулы текстын жирлектә таратыла торган Вакытлы матбугатта бастырып чыгару санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук Челтәрле басмадан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актының рәсми челтәр басмасында тулы текстны басылып чыккан (урнаштырылган) очракта, күләмле график һәм таблица кушымталары басма матбугатта китерелергә мөмкин.»;

б) 6 өлештә «жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау турында» сүзләреннән соң «жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр» сүзләрен өстәргә.

1.8. 74 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән түләүләрне кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенәң 4.1 пункттында каралган очрактарда гражданныр жыенында хәл ителә.».

2. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберергә.

3. Дәүләт теркәвенә алынганнан соң әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча: [http:// aznakyevo.tatarstan.ru](http://aznakyevo.tatarstan.ru) Кәкре Елга авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында.

4. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылық, хоқук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

И.М.Мөхәмәтжанов